

Hybu Mynediad at Barc Cenedlaethol Eryri

Blwyddyn archwilio: 2023-24

Dyddiad cyhoeddi: Gorffennaf 2025

Cyfeirnod y ddogfen: 4633A2024

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Os ceir cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer o ran trin ceisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru ac Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu aildddefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Adroddiad cryno	
Pam y cynhaliom ni'r archwiliad hwn	4
Ein dyletswyddau archwilio	4
Ein hamcanion ar gyfer yr archwiliad hwn	4
Pam fod hybu mynediad yn bwysig	4
Yr hyn y gwnaethom fwrw golwg arno a sut y mae da'n edrych	5
Ein dulliau archwilio a phryd y gwnaethom gynnal yr archwiliad	6
Yr hyn a ganfuom	6
Ein hargymhellion ar gyfer yr Awdurdod	10
Atodiadau	
Atodiad 1 – cwestiynau a meini prawf archwilio	11

Adroddiad cryno

Pam y cynhaliom ni'r archwiliad hwn

Ein dyletswyddau archwilio

- 1 Rhaid i Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri (yr Awdurdod) sefydlu trefniadau i gael gwerth am arian ar gyfer yr adnoddau y mae'n eu defnyddio, a rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol fod wedi'i argyhoeddi ei fod wedi gwneud hyn.
- 2 Fe gynhaliom ni'r archwiliad hwn i helpu i gyflawni dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol dan adran 17 Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Efallai y bydd hefyd yn goleuo astudiaeth ar gyfer gwella gwerth am arian dan adran 41 Deddf 2004, a/neu archwiliad a gynhelir gan yr Archwilydd Cyffredinol dan adran 15 Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Ein hamcanion ar gyfer yr archwiliad hwn

- 3 Darparu sicrwydd bod gan yr Awdurdod drefniadau priodol i sicrhau gwerth am arian o ran y modd y mae'n defnyddio adnoddau i hybu mynediad at y Parc Cenedlaethol (y Parc).
- 4 Egluro mor bwysig ydyw bod pobl o bob cefndir yn archwilio tirweddau cenedlaethol ac yn ymweld â hwy ac amlinellu blaenoriaethau Gweinidogion Cymru ar gyfer Awdurdodau Parciau Cenedlaethol (APCau).
- 5 Sicrhau pobl bod yr Awdurdod yn annog ystod eang o bobl amrywiol i ymweld â'r Parc, ei fod yn cydweithio'n effeithiol gyda phartneriaid allweddol, a phenderfynu pa mor dda y mae'n cyflawni cyfrifoldebau statudol.

Pam fod hybu mynediad yn bwysig

- 6 Mae ystod o sefydliadau ar draws y sector cyhoeddus, y trydydd sector a'r sector elusennol wedi rhoi cyhoeddusrwydd i fanteision mynediad at natur. Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol yn cyfrifo bod manteision hamdden awyr agored i ieuchyd yn 2021 yn werth £22.7 biliwn yng Nghymru¹. Daw hyn am bod gweithgarwch yn gwella ieuchyd corfforol ac ieuchyd meddwl. Gall hybu mynediad fod o fudd i ieuchyd a llesiant y cyhoedd ac yn ei dro gall ddwyn manteision economaidd trwy boblogaeth iachach.
- 7 Mae hybu mynediad hefyd yn helpu'r Awdurdod i weithredu o fewn ei fframwaith cyfreithiol. Un o ddau ddiben statudol² yr Awdurdod yw hybu cyfleoedd i'r cyhoedd ddeall a mwynhau nodweddion arbennig y Parc. I gyflawni hyn, mae angen i'r Awdurdod sicrhau bod gweithgarwch

¹ Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, [Health benefits from recreation, natural capital, UK: 2022](#)

² Deddf yr Amgylchedd 1995

wedi'i anelu at gynyddu cyfranogiad i'r eithaf, mewn modd sy'n adlewyrchu amrywiaeth y boblogaeth.

- 8 Mae hybu mynediad hefyd yn helpu'r Awdurdod i gyflawni polisi a blaenoriaethau cenedlaethol. Yn 2022, gofynnodd Llywodraeth Cymru i APCau Cymru gynyddu 'cyfleoedd i grwpiau agored i niwed, grwpiau difreintiedig a chymunedau heb gynrychiolaeth ddigonol i elwa ar y tirweddau rydych chi'n eu rheoli'³. Fe wnaeth Llywodraeth Cymru ategu hyn trwy gyllido a chynnwys darparu swyddog arweiniol cenedlaethol ar gyfer hybu Rhagoriaeth Cynhwysiant, Amrywiaeth a Llywodraethu 'i wella amrywiaeth a chydaddoldeb' mewn Parciau Cenedlaethol. Roedd y swyddog arweiniol hefyd wedi'i fwrddu i gynorthwyo Parciau Cenedlaethol i gyflawni'r ddyletswydd economaidd-gymdeithasol, a gyflwynwyd ym mis Mawrth 2021.
- 9 Canfu ymchwil gan Lywodraeth y DU⁴ fod y rhan fwyaf o ymweliadau â Pharciau Cenedlaethol Lloegr yn ymweliadau dychwel gan bobl a oedd yn gymharol well eu byd ac nad oeddent yn cynrychioli cymdeithas. Canfu hefyd fod cymunedau eraill yn ymweld â'r parciau'n llai aml. Mae'r rhain yn cynnwys pobl hŷn ac iau, pobl o'r gymuned Pobl Dduon, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol, a phobl o gymunedau mwy amddifadus.

Yr hyn y gwnaethom fwrw golwg arno a sut y mae da'n edrych⁵

- 10 Rydym wedi mabwysiadu diffiniad eang o fynediad, gan gynnwys cyfyngiadau ffisegol ar fynediad a rhwystrau ehangach i fwynhau'r Parc.
- 11 Nid ydym wedi ystyried materion eraill yng nghylch gwaith yr Awdurdod na materion ehangach sy'n ymwneud â phroffil economaidd-gymdeithasol yr Awdurdod, megis darparu tai trwy ei swyddogaeth gynllunio. Nid ydym wedi gwerthuso'r prosiectau a gyflawnwyd gan yr Awdurdod i hybu mynediad. Mae ein ffocws ar y trefniadau y mae'r Awdurdod wedi'u rhoi ar waith i'w gwerthuso a'u monitro.
- 12 Rydym wedi cyfyngu ein hadolygiad i adlewyrchu dyletswydd yr Archwilydd Cyffredinol i'w argyhoeddi ei hun ynghylch y trefniadau sydd gan yr Awdurdod i sicrhau darbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd (a adwaenir yn gyffredin fel gwerth am arian). O ganlyniad, nid ydym wedi gwerthuso'r prosiectau a gyflawnwyd gan yr Awdurdod i hybu mynediad. Felly, nid ydym yn barnu o gwbl ynglŷn â digonolrwydd na natur y camau gweithredu i hybu mynediad o fewn y

³ Llywodraeth Cymru, [Llythyr Cylch Gwaith Tymor y Llywodraeth](#), Mai 2022

⁴ DEFRA, [Landscapes Review](#), Medi 2019

⁵ A ddifinnir fel 'yr hyn ddylai fod' yn ôl deddfau neu reoliadau, 'yr hyn a ddisgwylir' yn ôl arfer gorau, neu 'yr hyn allai fod' pe bai'r amodau'n well.

Parc. Roedd ein ffocws ar y trefniadau y mae'r Awdurdod wedi'u sefydlu i gyflawni ei amcanion, gan gynnwys sut y mae'n eu cynllunio, yn darparu adnoddau ar eu cyfer ac yn eu monitro. Rydym yn cydnabod, serch hynny, y gwaith sylweddol y mae'r Awdurdod wedi'i wneud i hybu mynediad at y Parc a nifer yr ymwelwyr sy'n dod i'r Parc bob blwyddyn.

- 13 Roedd yr archwiliad yn ceisio ateb y cwestiwn ar y cyfan – **A yw'r Awdurdod yn gwneud popeth y gall ei wneud i hybu a gwella mynediad at y Parc Cenedlaethol gan grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol:**

- A oes gan yr Awdurdod ddealltwriaeth gynhwysfawr am bwy sy'n defnyddio'r Parc Cenedlaethol a phwy nad ydynt yn ei ddefnyddio?
- A oes gan yr Awdurdod weledigaeth eglur ar gyfer yr hyn y mae angen iddo ei gyflawni i wella mynediad o blith grwpiau a chymunedau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol?
- A yw'r Awdurdod yn gweithio'n effeithiol gyda'r bobl a'r partneriaid iawn i fynd i'r afael â'r rhwystrau sy'n wynebu grwpiau neu gymunedau sy'n ymwelwyr â'r Parc Cenedlaethol sydd heb gynrychiolaeth ddigonol?
- A yw'r Awdurdod wedi buddsoddi digon o adnoddau er mwyn iddo allu cyflawni manteision hirdymor ac ataliol?
- A yw'r Awdurdod yn monitro, yn gwerthuso ac yn adolygu cynnydd?

- 14 Caiff y meini prawf archwilio a ddefnyddiwyd gennym i asesu trefniadau'r Awdurdod yn erbyn pob un o'n cwestiynau eu nodi yn **Atodiad 1**. Goleuwyd hyn gan ein gwybodaeth gronnus, yn ogystal â thynnu ar ddatganiad polisi Parciau Cenedlaethol Cymru 2021 **Tirweddau i Bawb**.

Ein dulliau archwilio a phryd y cynhaliom ni'r archwiliad

- 15 Mae ein canfyddiadau'n seiliedig ar adolygiadau o ddogfennau a chyfweliadau gyda swyddogion a chynrychiolwyr grwpiau sy'n rhan o brosiectau yn y Parc. Fe wnaethom hefyd ymweld â'r Parc. Mae ein canfyddiadau'n gyfyngedig i'r ffynonellau hyn. Fe wnaethom y gwaith hwn yn ystod mis Awst a mis Hydref 2024.

Yr hyn a ganfuom

- 16 Ar y cyfan, canfuom fod **yr Awdurdod yn colli cyfleoedd i gynllunio'n strategol ar gyfer mynediad gwell i grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol**. Rydym yn egluro isod pam y daethom ni i'r casgliad hwn.

A oes gan yr Awdurdod ddealltwriaeth gynhwysfawr am ddefnyddwyr?

- 17 Mae'r Awdurdod yn deall fel rheol pwy sy'n ymweld â'r Parc. Er enghraifft, mae'r Awdurdod yn cyfrif ymwelwyr ar lwybrau allweddol ac yn cofnodi gwybodaeth am rai grwpiau. Fodd bynnag, gweithgarwch y mae hyn yn ei gofnodi, yn hytrach na gwybodaeth sy'n rhoi dealltwriaeth gynhwysfawr am bwy sy'n ymweld â'r Parc. Trwy ei arolygon ymwelwyr, mae'r Awdurdod yn casglu peth gwybodaeth ddemograffig. Er bod hyn yn darparu rhywfaint o fanylder, nid yw'r Awdurdod yn dwyn gwybodaeth ynghyd yn ganolog i greu darlun mwy cyflawn o bwy sy'n ymweld â'r Parc, a ble y ceir bylchau posibl yn ei wybodaeth.
- 18 Mae'r Awdurdod yn deall rhwystrau posibl i fynediad a wynebier gan rai ymwelwyr. Mae ei Strategaeth Hamdden yn nodi rhai rhwystrau ffisegol i fynediad ac yn cynnwys camau gweithredu i fynd i'r afael â hwy, megis addasu llwybrau. Nid yw'r Awdurdod yn gwneud gwaith yn ganolog i ddadansoddi'r ffactorau ehangach a allai atal grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol rhag cael mynediad at y Parc neu ei gwneud hi'n anodd iddynt wneud hynny. Gallai defnyddio'r wybodaeth y mae eisoes yn ei chasglu am grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol mewn ffordd well helpu'r Awdurdod i fynd i'r afael â rhwystrau i fynediad at y Parc.
- 19 Rydym yn cydnabod nad yw'n ymarferol i'r Awdurdod gasglu data ar gyfer yr holl ymwelwyr â'r Parc, yn enwedig ymwelwyr nad ydynt yn ymgysylltu'n uniongyrchol â'r Awdurdod. Rydym hefyd yn cydnabod bod yr Awdurdod yn casglu manylion grwpiau y mae'n ymgysylltu â hwy. Er enghraifft, mae gan yr Awdurdod restr o gysylltiadau ar gyfer grwpiau cymunedol a sefydliadol ac mae'n ymgysylltu â grwpiau ynghylch gwelliannau i fynediad ffisegol. Fodd bynnag, nid yw'r Awdurdod yn gwneud gwaith yn ganolog i ddadansoddi'r wybodaeth y mae'n ei chasglu gan y grwpiau ar y rhestr hon. Hefyd, nid yw'r Awdurdod yn dadansoddi gwybodaeth am fynediad at seilwaith ochr yn ochr â'i ffynonellau gwybodaeth eraill ynglŷn â rhwystrau ehangach i fynediad. Mae deall mewnwelediadau pellach i ymwelwyr presennol ac ymwelwyr posibl yn bwysig i helpu'r Awdurdod i dargedu ei adnoddau.

A oes gan yr Awdurdod weledigaeth eglur ar gyfer gwella mynediad?

- 20 Mae'r Awdurdod wedi nodi uchelgais i hybu mynediad yn ei gynlluniau strategol. Mae hyn yn cynnwys ei Gynllun Rheoli, Cynllun Eryri 2020-25 ac, er enghraifft, ei Strategaeth Hamdden. Mae'r Awdurdod yn amcanu at helpu ymwelwyr a chymunedau lleol i gael mynediad gwell at y Parc. Fodd bynnag, nid yw'r Awdurdod yn cysylltu ei amcanion strategol hirdymor yn glir â'r deilliannau y mae'n ceisio eu cyflawni mewn perthynas â gwella mynediad. Er bod yr Awdurdod wedi pennu uchelgais i hybu mynediad, mae camau gweithredu'n cael eu harwain gan grantiau byrdymor yn hytrach na'i ddeilliannau strategol. Rydym yn cydnabod yr heriau y mae cyllid grant byrdymor yn eu creu ar gyfer cynllunio strategol. Fodd bynnag, trwy beidio â chynllunio dros gyfnod hwy, ceir risg bod yr Awdurdod yn

defnyddio ymyriadau byrdymor nad ydynt o bosibl yn cyflawni deilliannau a gwerth am arian dros y tymor hir.

A yw'r Awdurdod yn gweithio'n effeithiol mewn partneriaethau i hybu mynediad?

- 21 Mae'r Awdurdod yn gweithio gyda phartneriaid ar ystod o brosiectau i wella mynediad. Mae hyn yn cynnwys ymweliadau â'r Parc gan grwpiau ysgolion, ffydd, a ffoaduriaid, yn ogystal â theithiau tywys misol i helpu i hybu cydlyniant cymdeithasol. Fodd bynnag, nid yw'r Awdurdod wedi mapio partneriaid posibl eraill y gallai weithio gyda hwy i wella mynediad at y Parc. O ganlyniad, ceir risg y bydd yr Awdurdod yn colli cyfleoedd posibl i wella mynediad a gwerth am arian trwy, er enghraifft, rannu arbenigedd ac adnoddau gyda phartneriaid.
- 22 Nid oes gan yr Awdurdod dull eglur o gynnwys defnyddwyr y Parc yn y broses o gynllunio a chyflawni prosiectau sydd wedi'u bwriadu i gynyddu mynediad at y Parc ar gyfer grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol. Mae'r Awdurdod yn rhannu gwybodaeth am iechyd a diogelwch gyda rhai grwpiau ac ymwelwyr i'w helpu i gael mynediad yn ddiogel at y Parc. Er ei fod yn bwysig, mae'r gwaith hwn yn dangos nad yw'r Awdurdod wastad yn glir yn ei ddull ynglŷn â'r gwahaniaeth rhwng darparu gwybodaeth a chynnwys pobl mewn modd wedi'i dargedu i ddylunio datrysiadau i wella mynediad.
- 23 Mae'r Awdurdod yn cyflawni peth gweithgarwch ymgysylltu gyda Fforymau Mynediad Lleol ar wella seilwaith a rhwystrau ffisegol i fynediad, er enghraifft gwaith ar welliannau i lwybrau cerdded neu lwybrau ceffylau. Fodd bynnag, nid oes gan yr Awdurdod dulliau tebyg ar gyfer ymgysylltu â grwpiau ynghylch rhwystrau eraill i fynediad. Nid yw'r Awdurdod yn mapio ble y mae'n ymgysylltu neu y gallai ymgysylltu â grwpiau ynghylch rhwystrau ehangach i fynediad, a ffyrdd o fynd i'r afael â'r rheiny. Felly ceir risg bod yr Awdurdod yn colli cyfleoedd i ystyried opsiynau a allai dargedu ei adnoddau'n well i wella mynediad a gwerth am arian.

A yw'r Awdurdod wedi darparu adnoddau mewn modd strategol ar gyfer ei weithgarwch i hybu mynediad?

- 24 Mae'r Awdurdod wedi darparu adnoddau mewn modd strategol ar gyfer rhai prosiectau i hybu mynediad. Mae'r Awdurdod wedi nodi blaenoriaethau ar gyfer gwario cyllid grant ac mae'n adolygu'r blaenoriaethau hyn yn flynyddol. Mae'r Awdurdod hefyd wedi adnabod a chymryd camau i liniaru rhai o'r risgiau i gyllid byrdymor. Mae'r Awdurdod hefyd wedi defnyddio cyllid craidd i hybu mynediad, er enghraifft trwy ariannu swyddogion i hybu ymgysylltiad â gwirfoddolwyr a grwpiau ysgolion. Mae'r Awdurdod hefyd yn ariannu gwelliannau i seilwaith, cerbydau hygyrch (a adwaenir fel 'trampwyr'), ac offer ar gyfer pobl ifanc. Fodd bynnag, ceir risgiau o hyd mewn perthynas â darparu adnoddau llawn ar gyfer y nodau strategol tymor hwy sy'n ymwneud â chynyddu mynediad. Rydym yn deall y cyd-destun ariannol sy'n gryn her i'r holl gyrrff cyhoeddus a heriau cylchoedd cyllido byrdymor

ar gyfer cynllunio tymor hwy, Fodd bynnag, trwy beidio â nodi'r adnoddau y mae eu hangen i gyflawni ei amcanion yn y tymor hir, mae'r Awdurdod yn cynyddu'r risg na fydd yn gallu eu cyflawni.

A yw'r Awdurdod yn monitro, yn gwerthuso, ac yn adolygu cynnydd?

- 25 Nid yw'r Awdurdod yn monitro ac yn gwerthuso effaith ei weithgarwch i hybu mynediad. Mae'r Awdurdod yn casglu gwybodaeth am brosiectau a ariennir â chyllid grant ac yn adrodd arni wrth y cyrff sy'n eu hariannu. Mae hefyd yn cyflwyno adroddiadau prosiect a chwarterol i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau. Fodd bynnag, nid yw'r Awdurdod yn gwerthuso effaith ei weithgarwch yn glir. Rydym yn cydnabod bod mesur effaith rhai prosiectau a pheth gweithgarwch yn gallu bod yn anodd. Fodd bynnag, trwy beidio â gwerthuso deilliannau ei weithgareddau, mae'n anodd i'r Awdurdod fod â sicrwydd ei fod yn sicrhau gwerth am arian.

Ein hargymhellion i'r Awdurdod

Arddangosyn 1: ein hargymhellion i'r Awdurdod

Argymhellion

A1 Canfuom wendidau yn nhrefniadau'r Awdurdod i gasglu a dadansoddi data ar ymwelwyr. I wneud y gorau o'r data y mae'r Awdurdod yn ei gasglu gan ymwelwyr, grwpiau a chymunedau, dylai'r Awdurdod:

- 1.1 sefydlu trefniant mwy cyson i goladu a dadansoddi gwybodaeth ddemograffig, data ar weithgarwch ac adborth.

A2 Nid yw'r Awdurdod wedi mapio'r holl bartneriaid posibl y gallai weithio gyda hwy i wella mynediad at y Parc. I fynd i'r afael â hyn dylai'r Awdurdod fapio'r holl bartneriaid posibl y gallai weithio gyda hwy i adnabod a oes cyfleoedd i wella gwerth am arian.

A3 I helpu i wneud yn siŵr bod ei weledigaeth ar gyfer hybu mynediad yn sicrhau gwerth am arian, gan gynnwys dros y tymor hwy, dylai'r Awdurdod:

- 3.1 eglurhau a mynd ati wedyn i gyfrifo cost ei gamau gweithredu arfaethedig i wireddu ei weledigaeth.

A4 Nid oes gan yr Awdurdod drefniadau i fynd ati'n rheolaidd i fonitro na gwerthuso ei waith i hybu mynediad at y Parc. I fynd i'r afael â hyn dylai'r Awdurdod:

- 4.1 Nodi sut y bydd yn asesu ac yn monitro gwerth am arian prosiectau unigol a'i ddull strategol ar y cyfan ar gyfer hybu mynediad.
- 4.2 Darparu adroddiadau rheolaidd i'r Aelodau ar gynnydd a gwerth am arian ei waith i hybu mynediad at y Parc.

Atodiad 1

Cwestiynau a meini prawf archwilio

Cwestiwn ar y cyfan: A yw'r Awdurdod yn gwneud popeth y gall ei wneud i hybu a gwella mynediad at y Parc Cenedlaethol gan grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol?

Cwestiynau Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini Prawf
2.1 A oes gan yr Awdurdod ddealltwriaeth gynhwysfawr am bwy sy'n defnyddio'r Parc Cenedlaethol a phwy nad ydynt yn ei ddefnyddio?	2.2.1 A yw'r Awdurdod wedi dadansoddi'n ddiweddar pwy sy'n ymweld â'r Parc Cenedlaethol? 2.1.2 A yw'r Awdurdod wedi adnabod yn ddiweddar pa grwpiau neu gymunedau nad ydynt yn ymweld â'r Parc Cenedlaethol? 2.1.3 A oes gan yr Awdurdod ddealltwriaeth drylwyr am ei broffil economaidd-gymdeithasol? 2.1.4 A yw'r Awdurdod wedi adnabod rhwystrau sy'n wynebu grwpiau neu gymunedau sy'n ymwelwyr â'r Parc Cenedlaethol sydd heb gynrychiolaeth ddigonol? 2.1.5 A oes gan yr Awdurdod ddealltwriaeth drylwyr am y ffactorau hirdymor a allai effeithio ar gyfleoedd i grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol gael mynediad?	- Mae'r Awdurdod yn gwybod pa grwpiau a chymunedau sy'n ymweld â'r Parc Cenedlaethol. - Mae'r Awdurdod yn gwybod pa grwpiau a chymunedau nad ydynt yn ymweld â'r Parc Cenedlaethol. - Mae gan yr Awdurdod ddealltwriaeth drylwyr am ei broffil economaidd-gymdeithasol. - Mae'r Awdurdod yn deall ac yn gwybod pa rwystrau sy'n wynebu grwpiau neu gymunedau sy'n ymwelwyr â'r Parc Cenedlaethol sydd heb gynrychiolaeth ddigonol. - Mae gan yr Awdurdod ddealltwriaeth drylwyr am y ffactorau hirdymor a allai leihau cyfleoedd i grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol gael mynediad.

2.2 A oes gan yr Awdurdod weledigaeth eglur ar gyfer yr hyn y mae angen iddo ei gyflawni i wella mynediad o blith grwpiau a chymunedau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol?

- 2.2.1 A oes gan yr Awdurdod gynllun cynhwysfawr i fynd i'r afael â rhwystrau sy'n wynebu grwpiau a chymunedau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol?
- 2.2.2 A yw'r Awdurdod wedi cynnwys grwpiau neu gymunedau perthnasol wrth lunio ei ddull?
- 2.2.3 A yw'r Awdurdod yn defnyddio dull integredig?
- 2.2.4 A yw'r Awdurdod yn cynllunio dros raddfa amser briodol?
- 2.2.5 A yw dull yr Awdurdod yn cael ei lywio gan arweinyddiaeth eglur ac effeithiol?

- Mae gan yr Awdurdod gynllun cynhwysfawr i fynd i'r afael â rhwystrau sy'n wynebu grwpiau a chymunedau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol.
- Mae'r Awdurdod yn cynnwys grwpiau a chymunedau perthnasol yn llawn i helpu i lunio ei ddull.
- Mae'r Awdurdod yn defnyddio dull integredig ac yn ystyried materion ar draws yr holl wasanaethau a'r holl bartneriaid allweddol.
- Mae gan yr Awdurdod hanes cryf o ennyn ymgysylltiad rhanddeiliaid â chyfleoedd cynhwysol i gael mynediad at y Parc Cenedlaethol a'i ddefnyddio.
- Mae'r Awdurdod yn mynd ati'n frwd i hyrwyddo ei waith ac mae hyn yn arwain at effeithiau cadarnhaol ar fynd i'r afael ag allgau cymdeithasol, gwella iechyd a llesiant a lleddfu effaith tlodi.
- Mae'r Awdurdod wedi gosod ystod o dargedau ar gyfer cyflawni dros raddfa amser briodol.
- Mae gan yr Awdurdod hanes da o gyflawni camau gweithredu a chynlluniau a chymryd camau cywirol lle y bo angen.
- Mae gan yr Awdurdod arweinyddiaeth eglur ac effeithiol, ac mae cynyddu mynediad at y Parc Cenedlaethol yn cael ei hybu'n gyson ac yn eglur ar y lefelau uchaf.
- Mae gan yr Awdurdod dystiolaeth dda i dynnu arni i ddangos gwerth Parciau Cenedlaethol i iechyd a llesiant a'u rôl o ran helpu i leihau allgau cymdeithasol a lleddfu'r rhwystrau a achosir gan tlodi.

Cwestiynau Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini Prawf
2.3 A yw'r Awdurdod yn gweithio'n effeithiol gyda'r bobl a'r partneriaid iawn i fynd i'r afael â'r rhwystrau sy'n wynebu grwpiau neu gymunedau sy'n ymwelwyr â'r Parc Cenedlaethol sydd heb gynrychiolaeth ddigonol?	2.3.1 A yw'r Awdurdod wedi adnabod pwy y mae angen iddo eu cynnwys wrth ddylunio a chyflawni ei waith? 2.3.2 A yw'r Awdurdod yn cynnwys amrywiaeth lawn y boblogaeth yn effeithiol? 2.3.3 A yw'r Awdurdod yn gweithio gyda'r partneriaid iawn? 2.3.4 A yw'r corff yn cydweithio'n effeithiol? 2.3.5 A yw'r Awdurdod yn dysgu gwersi o sut y mae'n gweithio gydag eraill?	- Mae'r Awdurdod yn dangos gwerth Parciau cenedlaethol ar gyfer iechyd a llesiant a'u rôl o ran helpu i leihau allgau cymdeithasol a lleddfu'r rhwystrau a achosir gan dlodi, trwy gyfrannu tuag at bolisi ac arfer seiliedig-ar-dystiolaeth. - Mae'r Awdurdod yn teilwra cyfleoedd i'r holl bobl yng Nghymru gael budd o amgylchedd naturiol a nodweddion tirwedd Parciau Cenedlaethol. - Mae'r Awdurdod yn gweithio gyda'r bobl, y sefydliadau a'r cymunedau iawn i ddylunio gwasanaethau cynhwysol sy'n hybu mynediad i bawb. - Mae'r Awdurdod yn cynnwys amrywiaeth lawn y boblogaeth mewn modd effeithiol wrth ddatblygu ei raglenni gwaith i sicrhau bod pawb yn cael cyfle cyfartal i gael mynediad at y Parc Cenedlaethol a'i ddefnyddio. - Mae'r Awdurdod yn agored i her a gwersi i sicrhau bod ei wasanaethau'n addas ar gyfer y diben ac yn cyflawni'r hyn a fwriedir.

Cwestiynau Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini Prawf
2.4 A yw'r Awdurdod wedi buddsoddi digon o adnoddau er mwyn iddo allu cyflawni manteision hirdymor ac ataliol?	2.4.1 A yw'r Awdurdod wedi neilltuo digon o adnoddau i hybu mynediad at y Parc Cenedlaethol a defnydd ohono gan bobl a chymunedau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol? 2.4.2 A yw'r Awdurdod yn deall y goblygiadau hirdymor o ran adnoddau? 2.4.3 A yw'r Awdurdod yn dyrannu adnoddau i gyflawni deilliannau gwell dros y tymor hir? 2.4.4 A yw'r Awdurdod wedi gwneud gwaith modelu demograffig i sicrhau bod adnoddau'n cael eu targedu'n briodol i ddenu grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol yn y dyfodol?	- Mae'r Awdurdod wedi neilltuo digon o adnoddau i wella mynediad ac annog pobl i gael mynediad at y Parc Cenedlaethol a'i ddefnyddio. - Mae'r Awdurdod yn adolygu ei ddefnydd o adnoddau i sicrhau ei fod yn gallu targedu dyraniadau yn y dyfodol at grwpiau a chymunedau o ymwelwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol. - Mae'r Awdurdod wedi gwneud gwaith modelu demograffig i sicrhau bod adnoddau'n cael eu targedu'n briodol i ddenu grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol yn y dyfodol.

Cwestiynau Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini Prawf
2.5 A yw'r Awdurdod yn monitro, yn gwerthuso ac yn adolygu cynnydd?	• 2.5.1 A yw'r Awdurdod yn defnyddio gwybodaeth ansoddol a meintiol i fesur effaith ei waith? • 2.5.2 A yw Aelodau'r Awdurdod yn craffu'n effeithiol ar berfformiad?	• Teilwra cyfleoedd er mwyn i'r holl bobl yng Nghymru gael budd o amgylchedd naturiol a nodweddion tirwedd Parciau Cenedlaethol. • Mae'r Awdurdod wedi datblygu cyfres o fesurau/metrigau perfformiad priodol a pherthnasol sy'n ei alluogi i farnu sut y mae'n gwella mynediad at y Parc Cenedlaethol a defnydd ohono gan grwpiau a chymunedau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol. • Mae'r data a ddefnyddir gan yr Awdurdod yn ei alluogi i ddangos effaith gadarnhaol mynediad pobl at y Parc Cenedlaethol ar lesiant pobl a deilliannau cymdeithasol; effaith ar dlodi; ac effaith ar iechyd. • Mae'r Awdurdod yn monitro ac yn gwerthuso perfformiad yn rheolaidd ac yn cymryd camau cywirol o ganlyniad i'w waith adolygu.

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.